

PREPORUKA BROJ 148.

O PLAĆENOM ODSUSTVU ZA OBRAZOVNE SVRHE, 1974. god.

Generalna konferencija Međunarodne organizacije rada koju je u Ženevi sazvao Administrativni savjet Međunarodnog biroa rada i koja je održala 59. zasjedanje 05. juna 1974. godine,

konstatujući da član 26. Opće deklaracije o pravima čovjeka potvrđuje da svako ima pravo na obrazovanje,

primajući dalje k znanju odredbe sadržane u postojećim međunarodnim preporukama za rad na stručnom osposobljavanju i zaštiti radničkih predstavnika koje se odnose na privremeno oslobađanje radnika od posla ili davanja slobodnog vremena kako bi im se omogućilo da učestvuju u programima obrazovanja, odnosno obuke,

smatrajući da potreba za kontinuiranim obrazovanjem i obukom, povezani sa naučnim i tehnološkim razvojem i primjenljivom strukturom ekonomskih i društvenih odnosa zahtijevaju odgovarajuće aranžmane o odsustvu za svrhe obrazovanja i obuke, da bi se zadovoljile nove težnje, potrebe i ciljevi društvenog, ekonomskog, tehnološkog i kulturnog karaktera, i

smatrajući da plaćeno odsustvo za svrhe obrazovanja treba smatrati kao jedan od načina za zadovoljavanje realnih potreba svakog radnika u savremenom društvu, i

smatrajući da plaćeno odsustvo za svrhe obrazovanja treba zamisliti kao jednu politiku kontinuiranog obrazovanja i obuke koju treba realizirati progresivno i na jedan efikasan način, i

pošto je odlučila da usvoji neke prijedloge o plaćenom odsustvu za svrhe obrazovanja, što je predmet tačke 4. dnevnog reda zasjedanja i

pošto je odlučila da ovim prijedlozima da formu međunarodne preporuke,

usvojila je 24. juna 1974. godine sljedeću preporuku, koja će biti nazvana Preporuka o plaćenom odsustvu za obrazovne svrhe, 1974. godine.

I. DEFINICIJA

1. U ovoj preporuci, termin „plaćeno odsustvo za obrazovne svrhe" označava odsustvo koje radnik dobije za obrazovne svrhe za određeni vremenski period u radno vrijeme, i uz odgovarajuća finansijska davanja.

II. FORMULISANJE POLITIKE I METODI PRIMJENE

2. Svaki član treba da formuliše i primjenjuje jednu politiku čiji je cilj da se potpomogne, putem metoda koji odgovaraju nacionalnim uslovima i praksi i u etapama, ako je potrebno davanje plaćenog odsustva za obrazovne svrhe zbog:

- a) obuke na svim nivoima;
- b) općeg, socijalnog i građanskog obrazovanja;
- c) sindikalnog obrazovanja.

3. Ta politika treba da bude takva da doprinese, pod različitim uslovima ako je potrebno:

a) sticanju, poboljšanju i prilagođavanju profesionalnih i funkcionalnih sposobnosti i unapređenju zaposlenosti i sigurnosti zaposlenja u uslovima naučnog i tehnološkog razvoja i ekonomskih i strukturalnih promjena;

b) kompetentnom i aktivnom učešću radnika i njihovih predstavnika u životu preduzeća i zajednice;

c) ljudskom, društvenom i kulturnom napretku radnika; i

d) uopće, podsticanju odgovarajućeg kontinuiranog obrazovanja i obuke, pomažući radnicima da se prilagode savremenim uslovima.

4. (1) Ova politika treba da vodi računa o stepenu razvoja i posebnim potrebama zemlje i različitih sektora aktivnosti i da bude usklađena sa općim politikama zapošljavanja, obrazovanja i obuke kao i politikama o radnom vremenu, uzimajući u obzir, gdje to odgovara, sezonske varijacije u radnom vremenu ili obimu posla.

(2) Ona treba da bude koordinirana sa općim politikama zapošljavanja, obrazovanja i obuke kao i sa politikama o radnom vremenu, uzimajući u obzir, gdje god to odgovara, sezonske varijacije u radnom vremenu ili obimu posla.

5. Davanje plaćenog odsustva može da se obezbijedi nacionalnim zakonima i propisima, kolektivnim sporazumima, arbitražnim odlukama i na svaki drugi način koji je saglasan sa nacionalnom praksom.

6. Treba priznati da plaćeno odsustvo za obrazovne svrhe nije zamjena za adekvatno obrazovanje i obuku u mladosti i da je to samo jedna od niza mogućnosti za kontinuirano obrazovanje i obuku.

III. MJERE ZA UNAPREĐENJE PLAĆENOG ODSUSTVA ZA OBRAZOVNE SVRHE

7. Javni organi vlasti, poslodavačke i radničke organizacije i ustanove ili organi koji obezbjeđuju obrazovanje i obuku, treba da uzmu učešće, na način koji odgovara nacionalnim uslovima i praksi, u formulisanju i primjeni politike za unapređenje plaćenog odsustva za obrazovne svrhe.

8. Treba preduzeti mjere, na bazi planova prilagođenih ciljevima politike:

a) da se utvrde tekuće i buduće potrebe u pogledu obrazovanja i obuke radnika koje bi mogle biti zadovoljene plaćenim odsustvom za obrazovne svrhe;

b) da bi se u potpunosti iskoristile raspoložive mogućnosti za obrazovanje i obuku i da bi se ustanovile nove mogućnosti za zadovoljavanje obrazovnih ciljeva plaćenog odsustva za obrazovne svrhe;

c) da bi se u nastavnim metodima i programima obrazovanja i obuke uzeli u obzir ciljevi i modaliteti plaćenog odsustva za obrazovne svrhe, što odražava nove potrebe;

d) da bi se podstakli radnici da na najbolji mogući način iskoriste mogućnosti za obrazovanje i obuku koji im stoje na raspolaganju;

e) da bi se podstakli poslodavci da radnicima daju plaćeno odsustvo za obrazovne svrhe.

9. Treba da postoje adekvatni sistemi informisanja i orijentacije u pogledu mogućnosti za plaćeno odsustvo za obrazovne svrhe.

10. Treba preduzeti adekvatne mjere kako bi se obezbijedilo da obrazovanje i obuka koji se pružaju budu odgovarajućeg kvaliteta.

IV. FINANSIRANJE

11. Finansiranje aranžmana za plaćeno odsustvo za obrazovne svrhe treba da bude na redovnoj i adekvatnoj osnovi i saglasno nacionalnoj praksi:

12. Treba priznati da se od:

a) poslodavaca, kolektivno ili pojedinačno;

b) javnih organa vlasti i ustanova ili organa za obrazovanje odnosno obuku; i

c) poslodavačkih i radničkih organizacija

može očekivati da doprinesu finansiranju aranžmana za plaćeno odsustvo za obrazovne svrhe prema njihovim odnosnim obavezama.

V. USLOVI ZA DAVANJE PLAĆENOG ODSUSTVA ZA OBRAZOVNE SVRHE

13. Plaćeno odsustvo za obrazovne svrhe ne smije se uskraćivati radnicima na bazi rase, boje, pola, religije, političkog mišljenja, nacionalne pripadnosti ili socijalnog porijekla.

14. Radnici treba slobodno da odlučuju u kojim programima obrazovanja ili obuke žele da učestvuju.

15. Prema potrebi, treba donijeti posebne odredbe o plaćenom odsustvu za obrazovne svrhe:

a) kada je određenim kategorijama radnika, kao što su radnici u malim preduzećima, seoski ili drugi radnici koji žive u izolovanim oblastima, radnici koji rade u smjenama ili radnici sa porodičnim obavezama, teško da se uklope u opće aranžmane;

b) kada je određenim kategorijama preduzeća, kao što su mala ili sezonska preduzeća, teško da se uklope u opće aranžmane, s tim što se podrazumijeva da radnici u takvim preduzećima ne bi bili isključeni iz mogućnosti korištenja plaćenog odsustva za obrazovne svrhe.

16. Uslovi za sticanje prava na plaćeno odsustvo za obrazovne svrhe mogu da variraju prema tome da li je odsustvo namijenjeno:

a) obuci na svim nivoima;

b) općem, socijalnom ili građanskom obrazovanju; ili

c) sindikalnom obrazovanju.

17. (1) Pri utvrđivanju uslova koje treba ispuniti za korištenje plaćenog odsustva za obrazovne svrhe, treba voditi računa o vrstama raspoloživih programa obrazovanja i obuke, o potrebama radnika i njihovih organizacija i preduzeća, kao i o javnom interesu, obuke, o potrebama radnika i njihovih organizacija i preduzeća, kao i o javnom interesu.

(2) Što se tiče plaćenog odsustva za obrazovne svrhe za sindikalno obrazovanje, zainteresovane radničke organizacije treba da budu odgovorne za izbor kandidata.

(3) Način na koji se radnicima koji ispunjavaju uslove daje plaćeno odsustvo za obrazovne svrhe treba da bude dogovoren između preduzeća ili zainteresiranih poslodavačkih i radničkih organizacija kako bi se obezbijedio efikasan i kontinuiran rad dotičnih preduzeća.

18. (1) Kada programe sindikalnog obrazovanja organizuju same sindikalne organizacije, one treba da budu odgovorne za planiranje, odobravanje i realizaciju programa.

(2) Kada te programe organizuju druge obrazovne ustanove ili organi, njih treba saglasno da donose ti organi i zainteresirane sindikalne organizacije.

19. Vodeći računa o nacionalnim ili lokalnim uslovima ili uslovima preduzeća, prioritet pri davanju plaćenog odsustva za obrazovne svrhe treba da uživaju određene kategorije radnika ili određena zanimanja ili funkcije, čije su potrebe za obrazovanjem odnosno obukom naročito hitne.

20. Finansijska prava radnika za vrijeme plaćenog odsustva za obrazovne svrhe treba:

a) održavati njihov nivo zarade stalnom isplatom plata i drugih davanja ili adekvatne kompenzacije istih, kao što je predviđeno nacionalnim zakonima ili propisima, kolektivnim sporazumima, arbitražnim odlukama ili drugim metodama koji su saglasni sa nacionalnom praksom;

b) voditi računa o svim većim dopunskim troškovima obrazovanja odnosno obuke.

21. Period plaćenog odsustva za obrazovne svrhe treba da bude izjednačen sa periodom efektivne službe radi utvrđivanja prava na socijalna davanja i drugih prava iz radnog odnosa, kao što je predviđeno nacionalnim zakonima ili propisima, kolektivnim sporazumima, arbitražnim odlukama ili svim drugim sredstvima koja su saglasna sa nacionalnom praksom.

